

Magyar Könyvvizsgálói Kamara

Minőségellenőrzés jogi szempontból

dr. Dinnyeai Annamária

Siófok, 2024. június 27.

Minőségellenőrzés - compliance

Compliance- megfelelés

- jogszabályi előírások, (soft law is)
- nemzetközi standardok, szabványok
- belső szabályok,
- üzleti etikai normák
- hatósági elvárások
- piaci szokványok

Könyvvizsgálat-compliance-minőségellenőrzés

Könyvvizsgálat:

- **speciális, komplex ellenőrzési folyamat,**
- a megbízó számviteli rendszerének felülvizsgálata,
- a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről közzétett adatok megbízhatóságának, valódiságának hitelesítése,
- befektetők, hitelezők védelme,
- az általános és a piaci bizalom, a hitelesség megteremtése, megőrzése

Kamarai minőség-ellenőrzés:

- jogszabályi kötelezettségen alapuló **könyvvizsgálói tevékenység** (ideértve a fenntarthatósági jelentésre vonatkozó bizonyosság nyújtását is) **megfelelő ellátásának biztosítása céljából**
- a kamarai tag **könyvvizsgálók, a könyvvizsgáló cégek könyvvizsgálói tevékenységének minőségbiztosítási rendszer keretében történő folyamatos ellenőrzése**

Az ellenőrzés rendszere

- **Jogszabályi alap** a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (Kkt.)
- **hatósági eljárások** (Kkt. Ákr., Pmt., Kit.)
- **eljár a minőségellenőrzési bizottság--eredménye** a határozat
- **egyedi** Kkt. 5. § k) pont
- **belső minőségellenőrzés rendszer (MER)**, Kkt. 5. § k) pont
- **a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása és megelőzésének és megakadályozásának ellenőrzése** Kkt. 173/A. § -elkülönül a Kkt. szerinti minőségellenőrzéstől, más szankciók, jogorvoslat

Statisztika

- Ellenőrzések száma: megvalósult **815** (375)
- Megoszlása:
 - Egyedi: **411**
 - MER: **316**
 - PMT: **88**
- Eltiltás: **16**
- Eltiltás időtartama: **11** (8) 1 év, **5** (7) 2 év
- Pénzbírság: **160** (65), több, mint 37 mFt
- Észrevétel érkezett: idén ez **a 4%-a** kb., tavaly az ellenőrzés körülbelül 7%-ára = **helyszíni ellenőrzés minőségének javulása**
- Halasztás engedélyezett: **4** db (8)
- Határozat hossza : 20- 45 oldal

A minőségellenőrzés eredménye, szankciói

Minősítés

- **Megfelelt:** a kérdésekre adott igen válaszok száma az igen és a nem válaszok összes számának **80% -át eléri** *a bizottság intézkedést nem alkalmazhat.*
- **Megfelelt megjegyzéssel** **60%-79,99% közé esik**

Egyedi megbízások ellenőrzése esetén:

- figyelmeztetés* az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére
- kötelezés továbbképzésen* való részvételre

MER esetén :

figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére

Az ellenőrzési eredménye és szankciói

➤ **Nem felelt meg: 60% -ot nem éri el** a bizottság a következő intézkedések közül egyet vagy többet alkalmazhat:

a) ***figyelmeztetés az előírásoknak nem megfelelő gyakorlat megszüntetésére,***

b) ***kötelezés továbbképzésen való részvételre, (kivéve MER)***

c) ***pénzbírság kiszabása, (sávok a szabályzatban)***

d) a Kkt. 49. § szerinti *minősítés megvonásának kezdeményezése,*

e) ***könyvvizsgálói tevékenység gyakorlásától történő eltiltás,***

f) *a felelős személynek és a jogsértés tényének (tartalmának, súlyosságának és időtartamának) közzététele a kamara honlapján.*

Az ellenőrzési eredménye, szankciói

Az intézkedések típusának és szintjének meghatározásakor az alábbi körülményeket kell figyelembe venni:

- a) a jogsértés súlyosságát és időtartamát;
- b) a felelősség mértékét;
- c) a pénzügyi lehetőségek mértékét;
- d) az elért nyereség vagy elkerült veszteség összegét;
- e) az eljárásban való együttműködés mértékét;
- f) az ellenőrzött által elkövetett korábbi jogsértéseket.

Értékelés 2/több megbízás esetén

Egyedi megbízás ellenőrzésénél két vagy több megbízás kiválasztása esetén **a minőségellenőrzés eredményét a legalacsonyabb százalékos eredményt elérő egyedi megbízás minőségellenőrzési eredménye alapján kell meghatározni.**

Korábbi évek szabályozási gyakorlata eltért!

Egy nem felelt meg és egy megfelelt eredmény esetén, még *megfelelt megjegyzéssel* értékelést kapott a kamarai tag.

A minőségellenőrzési határozat

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) alapján

„A hatóság az ügy érdekében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntések végzéseik.”

- **A határozat jellemzői:**
 - közokiratok
 - kötelező előírásokat fogalmaznak meg
 - az adott kérdés érdemi lezárását jelentik

A kamarai határozat indoklása

Határozat részei:

bevezető rész (adatok),

rendelkező rész (szankció, jogorvoslati tájékoztatás) ,

indoklás

amihez az ellenőr szakmai anyagából dolgozunk.

- célja az érdemi döntés ténybeli és jogi megalapozása.
- a hatóság döntésének a magyarázata és érvelése.
- informatív, tájékoztató jellegű, teljeskörű.

Milyen a jó indoklás?

Indoklásnak alkalmasnak kell lennie a szankció alátámasztására!

- konkrét
- tényyszerű, szubjektív megállapításokat nélkülöző
- a kérdésre válaszoló, annak összefüggéseit kifejtő
- alapos

Önök elfogadnák-e a „nem” választ?

Jó indoklások

2.2. kérdés („*Felmérték-e a belső ellenőrzési rendszert, és a felmérés kiterjedt-e a standard által megfogalmazott összetevőkre?*”) **a nem választ adta.**

A belső ellenőrzési rendszer felmérése az alkalmazott szoftver munkalapjain megtörtént, de a belső ellenőrzés működésének hatékonyságáról levont következtetések a könyvvizsgáló szubjektív véleményén alapultak. A könyvvizsgáló a lényeges folyamatokról nem készített folyamatleírást, az információk, az esetleges kontrollpontok tesztelését nem végezte el.

Jó indoklások

3.1. kérdés (*„Új megbízás esetén a könyvvizsgáló elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzett-e arról való következtetése alátámasztására, hogy a nyitóegyenlegek tartalmaznak-e olyan hibás állításokat, amelyek lényegesen befolyásolják a tárgyidőszaki pénzügyi kimutatásokat?”*)

A kamarai tag ellenére, hogy a megbízó korábbi könyvvizsgálójával nem tudta felvenni a kapcsolatot, az előző évi záró és nyitó főkönyvi kivonat adatainak összehasonlításán kívül nem győződött meg arról, hogy a nyitóegyenlegek tartalmazhatnak-e lényeges hibás állításokat.

Jó indoklások

3/II. 4. kérdés („Minden szükséges könyvvizsgálati eljárást elvégezték-e, és azt megfelelően dokumentálták-e?”) **a nem választ adta.**

A kamarai tag nem végezte el megfelelő terjedelemben az árbevétel vizsgálatát, a levont következtetései helyessége nem bizonyítható. Az árbevételt érintő csalási kockázatokra nem tartalmazott eljárásokat a dokumentáció. Ebből következően az ellenőrzött nem végzett el és nem dokumentált minden szükséges könyvvizsgálati eljárást.

Jó indoklások

5.4. kérdés *(A korlátozott vélemény, ellenvélemény vagy véleménynyilvánítás visszautasítása esetén a jelentés szövegezése megfelelő-e, a minősített vélemény megfogalmazása a standard előírásokban megfogalmazottak szerint világos és egyértelmű nyilatkozatot tartalmaz-e ?)*

A könyvvizsgálói vélemény nem tartalmaz elegendő információt a korlátozással érintett terület összegére vonatkozóan és az egyes további mérleg és eredménykimutatás sorokra vonatkozó hatásokkal kapcsolatos hibalehetőségekre sem utalt a könyvvizsgáló.

Kerülendő indoklások-példák

- *„Z mutató készítése elő könyvvizsgálathoz”-ha csupán ennyi az indoklás, az nehezen értelmezhető*
- *“Az ellenőrzés alatt az ellenőrzött hosszú ideig kereste az alátámasztó dokumentumokat”- ez sajnos nem támasztja alá a nem választ, szubjektív*
- *„Nincs kérdőív és memo sem a vállalkozás folytatás elvének vizsgálatára”-pontatlansága miatt félreértelmezhető, helyette „dokumentáció nem került bemutatásra”*

Kerülendő indoklások

3.8. kérdés

„Dokumentált módon nem áll rendelkezésre, egy évben kétszer van leltár, ...évi leltáron vett részt szóbeli információ alapján” -

Részt vettek-e a leltározás folyamatának megfigyelése és a felleltározott készletek szűrőpróbaszerű újra számolása és egyeztetése céljából a készletek fizikai leltárfelvételén? ...

Döntését azzal indokolta, hogy nem vett részt a készletek leltározásán mert a fordulónap után kapta a megbízást a könyvvizsgálatra. A készletek fordulónapi mennyiségének ellenőrzésére a könyvvizsgálat során eljárást nem végzett, így nem lehetett megállapítani, hogy mi alapján fogadta el a készletek mérleg szerinti értékét. A könyvvizsgálói jelentésben erre vonatkozóan korlátozás nem szerepelt.

Néhány probléma

1. Amennyiben az ellenőr választ kiemelt területet ezt jelezni és indokolni szükséges, ez legyen tényszerű, alátámasztott.

Pl: Tekintettel arra, hogy a vizsgált társaság beszámolója korábban nem volt könyvvizsgálva, az ellenőr a második területnek a nyitó adatokat választotta ki. Új megbízásoknál, amennyiben nem volt korábban könyvvizsgálat, a nyitó egyenlegek helyességét saját eljárásokkal kell alátámasztani. A nyitó egyenlegek vizsgálata jelentős terület, amely a kockázatbecslésben nem szerepelt.

2. Két megbízásnál kérem különítsük el a zárójelentésben az ellenőri javaslatokat, indoklásokat, megbízásonként rögzítve, mert különben nem lehet pontosan tudni, mi hova tartozik.

3. Rövidítések alkalmazásának lehetőség szerinti kerülése pl. JET, IDEA

Gyakori összefüggések

Fő területek 3/I., II. 7 kérdései (A könyvvizsgálói jelentés szempontjából jelentős következtetéseket tartalmazó munkapapírokat a könyvvizsgáló áttekintette-e?): **ha 3/ 2., 4., 5. kérdés nem, akkor a 7. kérdés nem lehet igen válasz**, mert a könyvvizsgáló eljárásait nem végezte el dokumentáltan, teljeskörűen, ezért a könyvvizsgálói jelentés szempontjából jelentős következtetéseket tartalmazó munkapapírokat nem tekinthette át.

4.1. kérdés (, Meggyőződtek-e arról, hogy elvégeztek-e minden a munkaprogramban kijelölt eljárást és rögzítették-e azok eredményeit és a következtetéseket?):

Vizsgáljuk meg, hogy biztos fennáll-e az igen válasz, főként, ha a fő területek bármelyikén a fentiek szerint nem válaszok születnek, hiszen ez esetben dokumentáltan nem lehet meggyőződni arról, hogy elvégeztek-e minden a munkaprogramban kijelölt eljárást és rögzítették-e azok eredményeit és a következtetéseket

Gyakori összefüggések

4.11. kérdés (*A könyvvizsgálati dokumentáció időben készült-e el és a vonatkozó könyvvizsgálói jelentés dátumát követő 60 napon belül került-e lezárásra?*)

Annak a mérlegelése szükséges, hogy a kamarai tag megszegte-e a dokumentációra és a jelentés lezárására vonatkozó időtartami követelményeket. A bizottság gyakorlata szerint a kérdésre akkor adható nemleges válasz, ha az ellenőrzés során *konkrét könyvvizsgálati bizonyítékról* derül ki, hogy **a 60 napos lezárási határidőt követően keletkezett.**

Köszönöm a figyelmet!

dannamaria@mkvk.hu